

Številka: 350-001/2025-2
Ljubljana, dne 15. 12. 2025

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE
DIREKTORAT ZA JAVNO ZDRAVJE
Štefanova ulica 5
1000 Ljubljana

Zadeva: Prvo mnenje k osnutku plana za Spremembe in dopolnitve Občinskega podrobnega prostorskega načrta za zbirni center za odpadke Vrhnika – Tojnice, ID 5873

Skladno z vašo vlogo številka: 350-122/2025-2711-2 z dne 28. 11. 2025 vam posredujemo prvo mnenje po 122. členu v povezavi s 129. členom Zakona o urejanju prostora ((ZUreP-3), Ur. l. RS, št. 199/21 s spremembami in dopolnitvami) za segment zdravje ljudi k osnutku plana Spremembe in dopolnitve Občinskega podrobnega prostorskega načrta za zbirni center za odpadke Vrhnika – Tojnice, ID 5873.

Zahtevek za izdelavo mnenja izvira iz vloge Občine Vrhnika, Občinska uprava, Oddelek za prostor, pod št. 3503-9/2024 (5-08) z dne 28. 11. 2025, ki jo je kot nosilcu urejanja prostora posredovala Ministrstvu za zdravje.

V pregled za izdelavo mnenja smo prejeli naslednjo dokumentacijo, dostopno na spletni povezavi <https://vrhnika.si/spremembe-in-dopolnitve-oppn-za-zbirni-center-za-odpadke-vrhnika-tojnice/>:

- Spremembe in dopolnitve Občinskega podrobnega prostorskega načrta za zbirni center za odpadke Vrhnika – Tojnice (del območja urejanja V3M/2 in morfološke enote 7E/1); izdelovalec: Delavnica d.o.o., Tržaška cesta 3a, 1360 Vrhnika; št. projekta: 023/2025; datum: november 2025.

Kot izhodišče za izdelavo mnenja smo uporabili naslednjo zakonodajo in kriterije:

- Drugi odstavek 4. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo s spremembami in dopolnitvami);
- Uredba o merilih za ocenjevanje verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta in njegovih sprememb na okolje v postopku celovite presoje vplivov na okolje, Ur.l. RS, št. 9/2009 in 44/22 – ZVO-2;
- Kriteriji za ugotavljanje sprejemljivosti planov s stališča pristojnosti varovanja zdravja ljudi pred vplivi iz okolja v postopkih celovite presoje vplivov na okolje (Verzija 2), ki so objavljeni

na spletni povezavi (https://www.gov.si/assets/ministrstva/MZ/DOKUMENTI/Preventiva-in-skrb-za-zdravje/okolje-in-zdravje/Kriteriji_MZ_CPVO-2013.pdf).

V zvezi z izdelavo mnenja smo opravili tudi kartografski ogled lokacije. Kartografske podatke smo pregledali na naslednjih spletnih straneh:

- Atlas okolja: http://gis.arso.gov.si/atlasokolja/profile.aspx?id=Atlas_Okolja_AXL@Arso
- Atlas voda: <https://geohub.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=f89cc3835fcd48b5a980343570e0b64e>
- GIS občin: <https://gis.iobcina.si/gisapp/Default.aspx?a=vrhnika>
- Google zemljevidi: <https://www.google.com/maps/@46.0587008,14.5260544,13z?entry=ttu>

OPIS PLANA

S predmetnimi Spremembami in dopolnitvami (SD OPPN) se spreminja in dopolnjuje Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za zbirni center za odpadke Vrhnika -Tojnice (del območja urejanja V3M/2 in morfološke enote 7E/1), (Naš časopis, št. 405/13). Le-ta v prostor umešča zbirni center za odpadke.

Predmetne SD OPPN omogočajo racionalnejšo tehnološko in prostorsko izvedbo zbirnega centra za odpadke, tako v fazi načrtovanja in gradnje, kot tudi v fazi obratovanja.

S temi SD OPPN se zlasti:

- omogoča racionalnejšo izvedbo zbirnega centra tako, da se togo določena določila o dopustnosti dimenzij in drugih tehničnih karakteristik objektov nadomesti z določili, ki primarno določajo izrabo prostora ter omejujejo oz. določajo nov program z maksimalnimi okvirji,
- posodobijo se določila, ki niso več skladna z nadrejenim prostorskim akrom, to je z OPN,
- posodobi se terminologija ter dikcije ki ne ustrezajo več stanju v prostora.

Območje OPPN zajema dele zemljišč s parc. št. 2718/14, 2718/2 in 2718/12, vse k.o. Vrhnika (2002). Območje SD OPPN zavzema celotno območje OPPN oz. je enako izhodiščnemu območju OPPN. Ta zajema del enote urejanja prostora (EUP), ki je določena v OPN kot VR_1337. Določena je namenska raba O – območje okoljske infrastrukture.

UGOTOVITVE V ZVEZI S PLANOM

- Okolica plana – poselitev:

Območje plana meji na sledeče obstoječe rabe prostora:

- s S mejo na nepozidano parcelo zasebnega lastnika, namenjeno proizvodno obrtni dejavnosti,
- z Z mejo na območje opuščene komunalne deponije,
- s SV mejo na Cesto na Tojnice,
- z J mejo na površine podjetja Saubermacher d.o.o., namenjene centru za ravnanje z odpadki.

Najbližje stanovanjske površine (namenska raba prostora: Sk – površine podeželskega naselja) se nahajajo severovzhodno od plana, v oddaljenosti cca. 190 m.

- Zrak:

Glede na določila Odredbe o razvrstitvi območij, aglomeracij in podobmočij glede na onesnaženost zunanjega zraka, UL RS, št. 38/17, 3/20, 152/20, 203/21, 44/22 – ZVO-2 in 30/23, je stopnja onesnaženosti zraka na obravnavanem območju pod mejnimi vrednostmi, ki jih predpisuje Uredba o kakovosti zunanjega zraka UL RS, št. 9/11, 8/15, 66/18 in 44/22 – ZVO-2.

Kakovost zunanjega zraka se v okviru državne merilne mreže DMKZ (Agencija Republike Slovenije za okolje) ali drugih uradno priznanih merilnih mrež¹: EIS TEŠ, EIS TEB, TE-TOL, OMS Ljubljana, MO Celje, Občina Medvode (Elektroinštitut Milan Vidmar), MO Maribor, Občina Ruše, MO Ptuj (Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano), EIS Alpacem Cement (Služba za ekologijo podjetja Alpacem Cement) na obravnavanem območju ne spremlja. Na osnovi navedb v Operativnem programu ohranjanja kakovosti zunanjega zraka² (poglavje št. 6 Analiza stanja kakovosti zunanjega zraka) in v Operativnem programu nadzora nad onesnaževanjem zraka (OPNOZ), Revizija OPNOZ iz 2019³ ocenjujemo, da obstaja možnost, da predpisani standardi kakovosti zraka na obravnavanem območju niso doseženi.

Na osnovi navedb v zgoraj omenjenih dokumentih ocenjujemo tudi, da kakovost zunanjega zraka na obravnavanem območju ne dosega kakovosti, ki jo z vidika varovanja zdravja ljudi navajajo Smernice Svetovne zdravstvene organizacije za kakovost zraka⁴.

- Radon:

Območje občine Vrhnika je prepoznano kot območje z možnostjo večje izpostavljenosti radonu⁵ v zaprtih prostorih.

- Hrup:

Obravnavano območje je obremenjeno s hrupom cestnega prometa (Atlas okolja). Dejavnost zbirnega centra bo povzročala dodatno obremenjenost okolja s hrupom zaradi dovozov/odvozov in obdelave odpadkov (pretovarjanje, predelava). Hrup bo lahko moteč predvsem zaradi prometa, kjer se ta najbolj približa stavbam z varovanimi prostori.

- Elektromagnetno sevanje:

Uporaba virov elektromagnetnega sevanja je sestavni del sodobnega življenja, pri čemer prednjačijo električne naprave, ki jih vsakodnevno uporabljamo v gospodinjstvu in pri prostočasnih dejavnostih. Zaradi občasne in kratkotrajne rabe te naprave nimajo pomembnega vpliva na počutje in zdravje človeka. Večjo obremenitev lahko povzroča bližina močnejših virov sevanja, kot so visokonapetostni daljnovodi (110 kV ali več), bazne postaje mobilne telefonije ter radijski in televizijski oddajniki (vir: ARSO, <https://www.gov.si teme/obremenitev-okolja-z-elektromagnetnim-sevanjem/>).

Na obravnavanem območju in v njegovi neposredni bližini ni prenosnega elektroenergetskega omrežja, ki bi predstavljalo pomembnejši vir nizkofrekvenčnega elektromagnetnega sevanja (vir: Inštitut za neionizirna sevanja, E-karta nizkofrekvenčnih magnetnih polj).

Med pomembne obstoječe visokofrekvenčne vire elektromagnetnega sevanja uvrščamo tudi bazne postaje, radijske in televizijske oddajnike. Na obravnavanem območju in v njegovi neposredni bližini ni visokofrekvenčnih virov elektromagnetnega sevanja (vir: Inštitut za neionizirna sevanja, E-karta visokofrekvenčnih EMS).

- Viri pitne vode:

Območje predvidenega plana se ne nahaja na vodovarstvenem območju, prav tako na območju ali v neposredni bližini ni izdanih vodnih dovoljenj za oskrbo s pitno vodo.

Plan se nahaja na območju Vodnega telesa podzemnih voda CERKLJANSKO, ŠKOFJELOŠKO IN POLHOGRAJSKO HRIBOVJE (šifra vodnega telesa: SIVTPODV1007), ki je zaradi kraških, razpoklinskih

¹ Vir: Naše okolje, mesečni bilten Agencije RS za okolje,

² Operativni program ohranjanja kakovosti zunanjega zraka (Vlada RS, 2021)

³ Operativni program nadzora nad onesnaževanjem zraka (OPNOZ), Revizija OPNOZ iz 2019 (Vlada RS, 2023)

⁴ AirQuality Guidelines, 2021, <https://www.who.int/publications/i/item/9789240034228>

⁵ Uredba o nacionalnem radonskem programu (Uradni list RS, št. 18/18 in 86/18)

in skraselih značilnosti prvega vodonosnika ranljiv za posledice različnih virov onesnaženja, zaradi česar so lahko ogroženi vodni viri za oskrbo s pitno vodo, tudi v več deset km oddaljenih predelih.

- Oskrba s pitno vodo:

Obravnavano območje se bo priključilo na obstoječe javno vodovodno omrežje, ki ga upravlja Javno podjetje Komunalno podjetje Vrhnika, d.o.o.

- Poplave:

Območje je potencialno poplavno ogroženo. Prelivanje Tojnice v spodnjem delu povzročajo visoke kote Ljubljane, ki ob visokih vodah s 100-letno povratno dobo znaša 290,78 m n.v. Območje predvidene gradnje Zbirnega centra tako ni ogroženo ob pojavu visokih voda Tojnice in Ljubljane, saj znaša kota terena predvidene gradnje vsaj 291,20 m n.v. ali več.

1. PREVERITEV UPOŠTEVANJA SPLOŠNIH IN KONKRETNIH SMERNIC V PLANU

Splošnih smernic za pripravo OPPN Ministrstvo za zdravje še ni objavilo.

Nacionalni inštitut za javno zdravje ni bil pozvan in za potrebe Ministrstva za zdravje ni izdelal konkretnih smernic za plan Spremembe in dopolnitve Občinskega podrobnega prostorskega načrta za zbirni center za odpadke Vrhnika – Tojnice.

2. PREVERITEV UPOŠTEVANJA PREDPISOV S PODROČJA PRISTOJNOSTI MINISTRSTVA ZA ZDRAVJE

Menimo, da je bil drugi odstavek 4. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 in spremembe in dopolnitve) pri pripravi obravnavanega plana upoštevan do stopnje kot je to predvideno s predpisi s področja varovanja okolja (za dodatna pojasnila v zvezi z ocenjevanjem vplivov na zdravje glej POJASNILA V ZVEZI Z OCENJEVANJEM VPLIVOV NA ZDRAVJE LJUDI na koncu tega mnenja).

3. MNENJE O SPREJEMLJIVOSTI VPLIVOV IZVEDBE PLANA NA OKOLJE ZA SEGMENT ZDRAVJE IN POČUTJE LJUDI

Menimo, da so vplivi izvedbe plana Spremembe in dopolnitve Občinskega podrobnega prostorskega načrta za zbirni center za odpadke Vrhnika – Tojnice, kot je to opisano v osnutku plana, z vidika vplivov na zdravje in počutje ljudi sprejemljivi.

OPOMBA

Predlagamo zmanjšanje obremenitev s hrupom do najmanjše možne mere pri viru hrupa in na poti od njega. Cestne površine naj se stalno vzdržujejo, hitrost vožnje tovornih vozila pa naj se omeji, tako da hrup skladno z mednarodnimi smernicami ne bo povzročal negativnih vplivov na zdravje ljudi.

POJASNILA V ZVEZI Z OCENJEVANJEM VPLIVOV NA ZDRAVJE LJUDI:

Izhodišča, ki so bila uporabljena za mnenje o verjetnem pomembnem vplivu na zdravje ljudi, so naslednja:

- Odločitve o sprejemljivosti vplivov na zdravje temeljijo na mejnih vrednostih za onesnaženost okolja, ki so določene z veljavno slovensko zakonodajo s področja okolja (npr. za onesnaženost zraka, hrup v naravnem in življenjskem okolju, kakovost pitne vode, itd) ter drugih nacionalnih predpisih s področja ravnanja z okoljem, ki določajo mejne vrednosti, pravila ravnanja in podobno (npr. predpisi s področja urejanja emisij v vode in zrak, ravnanje z odpadki, itd.).
- Pri ocenjevanju vplivov poleg zakonodaje upoštevamo tudi strokovne smernice SZO in usmeritve Evropske Komisije, da dolgoročno zmanjšujemo onesnaževanje okolja za

doseganje zastavljenih ciljev (*Akcijski načrt* EU za ničelno onesnaževanje, Evropski zeleni dogovor, ...).

- V primeru presoje vpliva hrupa na zdravje in počutje ljudi pri oceni smiselno upoštevamo tudi smernice Svetovne zdravstvene organizacije iz leta 2018. Pri novih posegih v okolje upoštevamo tudi Uredbo o ocenjevanju in urejanju hrupa v okolju in Direktivo 2002/49/ES o ocenjevanju in upravljanju okoljskega hrupa. Ocena bremena bolezni kaže, da samo zaradi hrupa iz prometa v Evropi vsako leto izgubimo 1,3 milijona zdravih let življenja, kar ustreza letnim gospodarskim stroškom v višini najmanj 95,6 milijarde EUR. To predstavlja približno 0,6 % bruto domačega proizvoda (BDP) regije vsako leto (EEA, Environmental noise in Europe 2025). Hrup v okolju naj se znižuje tako, da bo postopno in dolgoročno zagotovljeno zdravo bivalno okolje skladno z smernicami EU.
- Navedba v mnenju »da izvedba plana/posega verjetno ne bo imela pomembnejših vplivov na zdravje ljudi« pomeni, da stopnja tveganja za zdravje ljudi najverjetneje ne bo večja, kot je zajeta v mejne vrednosti, ki so določene z okoljsko zakonodajo. Vendar: skladnost z mejnimi vrednostmi ne pomeni nujno, da ni zdravstvenih učinkov.⁶
- Pri izdelavi mnenja smo upoštevali tudi, da bodo izvajalci del in upravljavci posega v času življenjske dobe posega (gradnja, obratovanje, odstranitev) spoštovali pripadajočo veljavno okoljsko zakonodajo in drugo pripadajočo zakonodajo, ki je namenjena varovanju zdravja ljudi.

Z lepimi pozdravi,

Podpisnik:

Oddelek za podnebne spremembe in proučevanje vplivov
grajenega okolja na zdravje
VESNA VIHER HRŽENJAK

Pripravil:

Oddelek za podnebne spremembe in proučevanje vplivov grajenega okolja na zdravje

Andrej Uršič, univ. dipl. biol.

dr. Sonja Jeram, univ. dipl. biol.

Maša Ceglar, mag. san. inž.

Priloge:

- (...)

Poslati:

- MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE, Štefanova ulica 005, 1000 Ljubljana, Elektronsko

V vednost:

- (...)

⁶ United Nations, Economic and Social Council, Economic Commission for Europe: Draft guidance on assessing health impacts in strategic environmental assessment. Working Group on Environmental Impact Assessment and Strategic Environmental Assessment. Ninth meeting, Geneva, 9–11 June 2020, ECE/MP.EIA/WG.2/2020/7